

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ (Α.Ε.Π.Π.)

7ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της την 3^η Απριλίου 2020 με την εξής σύνθεση: Μιχάλης Σειραδάκης-Πρόεδρος, Χρυσάνθη Ζαράρη-Εισηγήτρια και Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 26.02.2020 με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΑΕΠΠ 244/26.02.2020 Προδικαστική Προσφυγή του οικονομικού φορέα με την επωνυμία « .....», με έδρα την ....., οδός ..... αρ. ...., όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά του ..... (.....), (εφεξής αναθέτων φορέας), όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Με την υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή ο προσφεύγων αιτείται να ακυρωθούν οι κάτωθι όροι της με αρ. .... διακήρυξης του αναθέτοντος φορέα για την Παροχή υπηρεσιών συντήρησης των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων στις λιμενικές εγκαταστάσεις της ..... (Α΄ - Β΄ Φάσεις Νέου ....., Πορθμείο Εσωτερικού, Παλαιός ....., καταφύγια σκαφών ....., ... και .....), και ειδικότερα: α) Ο όρος υπό στοιχεία 2.2.9.2 Αποδεικτικά Μέσα (Κεφάλαιο Κριτήρια Επιλογής), υποστοιχείο Β.4 περ. β, επί τω τέλει της αντικατάστασής του με την προσκομιδή από τους υποψηφίους οικονομικούς φορείς οποιωνδήποτε πρόσφορων αποδεικτικών μέσων, όπως τιμολόγια παροχής υπηρεσιών και εν γένει παραστατικά, δημόσια έγγραφα, συμβάσεις παροχής υπηρεσιών, συστατικών επιστολών κ.ο.κ., σύμφωνα με τον νόμο, β) ο υπό στοιχεία «2.2.6 Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα» όρος της προσβαλλόμενης διακήρυξης αναφορικά την απόκτηση της τριετούς εμπειρίας εντός της τελευταίας πενταετίας και να συμπεριληφθεί στην διακήρυξη η τριετής εμπειρία που έχει αποκτηθεί και σε χρόνο πέραν της

τελευταίας πενταετίας, σύμφωνα με τον νόμο και γ) ο υπό στοιχεία 2.2.7 εδ. α όρος της προσβαλλόμενης διακήρυξης με τίτλο «Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης», και να απαλειφθεί αυτός ολοσχερώς από το κείμενο αυτής. Εν τέλει, αιτείται να διαταχθούν τα νόμιμα ώστε να επαναληφθεί η προσβαλλόμενη διακήρυξη σύμφωνα με τον νόμο, τροποποιημένη ως προς τους όρους και τους λόγους που προβάλλονται με την παρούσα.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Χρυσάνθη Γ. Ζαράρη

**Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφτηκε κατά τον Νόμο**

1. Επειδή για την άσκηση της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής έχει καταβληθεί e-παράβολο ύψους 600,00 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ....., εκτύπωση ηλεκτρονικής πληρωμής του ως άνω παραβόλου δια μέσου της ..... και εκτύπωση από την σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών όπου στο πεδίο κατάσταση του ως άνω παραβόλου αναφέρεται η ένδειξη «Δεσμευμένο»).

2. Επειδή, με την με αρ. .... διακήρυξη, ο αναθέτων φορέας προκήρυξε την ανάθεση σύμβασης για την «Παροχή υπηρεσιών συντήρησης των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων στις λιμενικές εγκαταστάσεις της ..... (Α΄ - Β΄ Φάσεις Νέου ....., Πορθμείο Εσωτερικού, Παλαιός ....., καταφύγια σκαφών ....., ... και .....), με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά αποκλειστικά βάσει τιμής (χαμηλότερη τιμή), για ένα (1) έτος, συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης 102.000,00 € χωρίς ΦΠΑ. Καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών ορίσθηκε η 27.02.2020, ήτοι η επομένη της ημερομηνίας κατάθεσης της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής, όπου ο

Αριθμός απόφασης: 415/2020

αναθέτων φορέας, κατόπιν κατάθεσης της, με ανακοίνωση του, της 3^{ης} Μαρτίου 2020, ανέστειλε την επίμαχη διαγωνιστική διαδικασία έως την έκδοση απόφασης από την ΑΕΠΠ.

3. Επειδή, σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου η διακήρυξη καταχωρήθηκε στο Κεντρικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ) ΑΔΑΜ: ..... καθώς και στην διαδικτυακή πύλη του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ όπου έλαβε αύξοντα αριθμό ΕΣΗΔΗΣ .....

4. Επειδή, ο διαγωνισμός που προκήρυξε ο αναθέτων φορέας ως εκ του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας αξίας και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016, σύμφωνα με το άρθρο 345 του ν. 4412/2016.

5. Επειδή, η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή: α) έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα καθόσον κατατέθηκε στις 26.02.2020 στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, δοθείσας της δημοσίευσης της προσβαλλόμενης στις 11.02.2020, β) ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ 39/2017 και γ) κοινοποιήθηκε στην ΑΕΠΠ από τον προσφεύγοντα με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, και γ) είναι νομίμως υπογεγραμμένη σύμφωνα με τις διατάξεις του Βιβλίου IV του Ν. 4412/2016 και του ΠΔ 39/2017.

6. Επειδή, κατά την έννοια των ως διατάξεων των άρθρων 346 (παρ. 1 και 2) και 360 (παρ. 1) του ν. 4412/2016, εάν ο ενδιαφερόμενος για την ανάθεση δημόσιας σύμβασης, πρέπει, προκειμένου να θεωρηθεί ότι ασκεί την αίτηση με έννομο συμφέρον, να επικαλεσθεί βλάβη από όρο της διακήρυξης ο οποίος παραβιάζει, κατ' αυτόν, τους κανόνες που αφορούν στις προϋποθέσεις συμμετοχής στο διαγωνισμό, τη διαδικασία επιλογής του ανάδοχου ή τα εφαρμοστέα για την ανάδειξή του κριτήρια, σε σημείο που να αποκλείει ή να καθιστά ουσιωδώς δυσχερή τη (λυσίτελη) συμμετοχή του στον διαγωνισμό (βλ. ΕΑ 86/2018, 12-15/2018 Ολομ. - πρβλ. ΕΑ 146-148/2016 Ολομ.).

7. Επειδή, στην υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή, ο προσφεύγων, ο οποίος δραστηριοποιείται στην σχετική με το αντικείμενο της διακήρυξης αγορά, αναφέρει τους λόγους εκείνους που δικαιολογούν την επίκληση βλάβης εκ μέρους του, ισχυριζόμενος ότι η συμπερίληψη των προσβαλλόμενων όρων τον αποκλείουν εν τοις πράγμασι από την διαγωνιστική διαδικασία διότι οι όροι της προσβαλλόμενης διακήρυξης και παραβιάζουν τους οικείους κανόνες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων. Επομένως, θεμελιώνει καταρχήν παραδεκτώς, το πώς στοιχειοθετείται εκ μέρους του η ύπαρξη εννόμου συμφέροντος για την προσβολή όρων της υπό στοιχείο 2 της παρούσας διαγωνιστικής διαδικασίας στην οποία κατέθεσε προσφορά με σχετική επιφύλαξη.

8. Επειδή, ο αναθέτων φορέας προέβη, στις 26.02.2020 σε κοινοποίηση της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής σε κάθε «ενδιαφερόμενο» τρίτο.

9. Επειδή, με την με αρ. ....../27.02.2020 Πράξη του Προέδρου του 7^{ου} Κλιμακίου, ορίσθηκε Εισηγητής και ημερομηνία συζήτησης και κλήθηκε η αναθέτων φορέας να υποβάλει τις απόψεις της επί της υπό εξέταση προσφυγής και επί του αιτήματος λήψης προσωρινών μέτρων. Στην συνέχεια, ο αναθέτων φορέας απέστειλε στην ΑΕΠΠ στις 06.03.2020 απόψεις της και ορθή επανάληψη τους στις 10.03.2020.

10. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, η ως άνω προσφυγή νομίμως και παραδεκτώς κατά τα ως άνω, εισάγεται ενώπιον του 7^{ου} Κλιμακίου της ΑΕΠΠ, σύμφωνα με τις διατάξεις του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016 και του Π.Δ/τος 39/2017.

11. Επειδή, ο προσφεύγων με το λόγο πρώτο της προσφυγής του, κατόπιν παράθεσης των άρθρων 2.2.6 «Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα» και 2.2.9.2 «Αποδεικτικά Μέσα» υποστοιχείο Β.4 περ. β, και του άρθρου 75 περ. 4 εδ. β του ν. 4412/2016, ισχυρίζεται ότι «Στο πλαίσιο διαδικασιών σύναψης σύμβασης προμηθειών για τις οποίες απαιτούνται εργασίες τοποθέτησης ή εγκατάστασης, παροχή υπηρεσιών ή εκτέλεση έργων, η επαγγελματική ικανότητα των οικονομικών φορέων να παράσχουν αυτή την

υπηρεσία ή να εκτελέσουν την εγκατάσταση ή τα έργα μπορεί να αξιολογείται βάσει της τεχνογνωσίας τους, της αποτελεσματικότητας, της εμπειρίας και της αξιοπιστίας τους. Εγώ, όπως προανέφερα, διαθέτω εικοσαετή σχεδόν εμπειρία σε εργασίες συντήρησης ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων αντίστοιχου μεγέθους και πολυπλοκότητας με αυτές της αναθέτουσας αρχής ....., η οποία αποδεικνύεται παραχρήμα από την υπ' αριθμ. .... βεβαίωση της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης, Τμήμα Χορήγησης Αδειών Ανάπτυξης, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων της ....., από την οποία προκύπτει ότι είμαι υπεύθυνος λειτουργίας και συντήρησης του μηχανολογικού εξοπλισμού του εργοστασίου « .....» με έδρα την .....και αντικείμενο εργασίες κεραμοποιίας, το υπ' αρ. .... τιμολόγιο συνολικής αξίας έξι χιλιάδων εκατόν πενήντα ευρώ συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. για τις ετήσιες εργασίες συντήρησης και επίβλεψης των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων (συστήματος BMS, κλιματισμού και υποσταθμού της επιχείρησης), τα υπ' αριθμ. ...., ..., ..., ..., ... τιμολόγια για αντίστοιχες εκτελεσθείσες εργασίες ετών 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 ,2016 στην ίδια ως άνω εταιρεία, τα οποία προσκομίζω ενδεικτικά, την από 15-11-2018 βεβαίωση εργασιακής εμπειρίας του νομίμου εκπροσώπου της ανωτέρω εταιρείας, την από 15-11-2018 συστατική επιστολή του ίδιου ως άνω νομίμου εκπροσώπου, και την από 15-11-2018 βεβαίωση καλής εκτέλεσης εργασιών στην εταιρεία αυτή, για το χρονικό διάστημα από 2001 έως 2018 τουλάχιστον, διότι η συνεργασία μας συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Όλα τα παραπάνω αποδεικτικά έγγραφα επισυνάπτω νομίμως επικυρωμένα στο κεφάλαιο «Παράρτημα» της παρούσας μου και αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα αυτής. Από τα ανωτέρω αποδεικτικά μέσα, τα οποία μη νόμιμα αποκλείονται με τον προσβαλλόμενο όρο της διακήρυξης, αποδεικνύεται ότι τα τελευταία 19 έτη είμαι υπεύθυνος συντήρησης του μηχανολογικού εξοπλισμού της μονάδας αυτής, που περιλαμβάνει σταθμό μέσης τάσης, μετασχηματιστών υποβιβασμού ισχύος 3000 KVA της μονάδας παραγωγής, των συστημάτων BMS της επιχείρησης και της εγκατάστασης του κεντρικού κλιματισμού των εγκαταστάσεων. Η κλίμακα των εργασιών που εκτελώ με συμβάσεις παροχής υπηρεσιών όλα αυτά τα έτη είναι αντίστοιχη, αν

όχι ανώτερη αυτών, των οποίων η απόδειξη αξιώνεται με την προσβαλλόμενη διακήρυξη. Ενώ όμως, διαθέτω την σχετική τεχνική και επαγγελματική επάρκεια, η διακήρυξη με τον προσβαλλόμενο όρο αυτής, αποκλείει την απόδειξη αυτής με όλα τα ανωτέρω έγγραφα και παραστατικά, και αξιώνει την προσκομιδή μόνο αντιγράφων συμβάσεων, κατά παράβαση του άρθρου 75 του Ν. 4412/2016. Και τούτο διότι από την γραμματική διατύπωση του νόμου, που αναφέρεται γενικώς σε συμβάσεις και όχι σε αντίγραφα αυτών, δεν νοούνται μόνον οι τυχόν συναφθείσες έγγραφες συμβάσεις, αλλά και οι τυχόν προφορικές, και γενικά οποιαδήποτε συναφθείσα σύμβαση παροχής υπηρεσιών συναφούς αντικειμένου, η καλή εκτέλεση της οποίας αποδεικνύεται από τα οικεία τιμολόγια παροχής υπηρεσιών, που εκδίδονται με την ολοκλήρωση του έργου, από βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης ή βεβαιώσεις δημόσιας αρχής. Εξάλλου, σκοπός κάθε σύμβασης δεν είναι άλλος από την υλοποίηση του έργου ή της παροχής, εν προκειμένω, της υπηρεσίας, η οποία, στην περίπτωση μου, αποδεικνύεται από τις προσκομιζόμενες βεβαιώσεις, δημόσια έγγραφα και παραστατικά. Εξάλλου, ο σκοπός της απόδειξης της εμπειρίας, είναι, προφανώς, η απόδειξη της απόκτηση τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας σε παροχή υπηρεσιών αντίστοιχου μεγέθους αυτών που απαιτεί η αναθέτουσα αρχή. Πλην όμως και με τον ως άνω όρο παραβιάζεται τόσο ο νόμος αλλά και η αρχή της αναλογικότητας, διότι ο αποκλεισμός των λοιπών αποδεικτικών μέσων τεχνικής ικανότητας βαίνει πέραν του αναγκαίου προς τον σκοπό αυτό (ιδ. ΔΕΕ αποφ. της 10.5.2012, υποθ. C-368/10, Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά Βασιλείου των Κάτω Χωρών, σκ. 107-108). Περαιτέρω, ο όρος αυτός θίγει και την αρχή της ισότιμης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων (αρθ. 10 ΣΛΕΕ), που, ως ισότητα παροχής ευκαιριών, πρέπει να διασφαλίζεται σε όλα τα στάδια της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης, από τη σύνταξη των όρων της διακήρυξης μέχρι και την εκτέλεση της συναφθείσας σύμβασης. Σε κάθε περίπτωση, η θέσπιση κριτηρίων καταλληλότητας, υπόκειται μεν στη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής, αλλά, θα πρέπει αυτά να σχετίζονται με την ορθή και αποτελεσματική εκτέλεση της συγκεκριμένης σύμβασης και κάθε περιορισμός θα πρέπει να δικαιολογείται από επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος και να αποδεικνύεται ότι ο σκοπός

για τον οποίον θεσπίστηκε δεν θα μπορούσε να επιτευχθεί εξίσου αποτελεσματικά με λιγότερο περιοριστικό για την ανάπτυξη του ανταγωνισμού τρόπο. Σε αντίθετη περίπτωση, οι όροι που τίθενται τελούν σε δυσαναλογία με τον επιδιωκόμενο σκοπό και συνεπάγονται μη νόμιμο περιορισμό στην άσκηση των θεμελιωδών ελευθεριών του δικαίου της Ένωσης. Εν προκειμένω, η επαγγελματική και τεχνική καταλληλότητά μου μπορεί σαφώς να αποδειχθεί και με άλλα μέσα πλην των αντιγράφων συμβάσεων, και δεν αναφέρεται κανένας σκοπός δημοσίου συμφέροντος, χάριν του οποίου επιβάλλεται τέτοιος περιορισμός με τον προσβαλλόμενο όρο της διακήρυξης. Συνεπώς, ζητώ να ακυρωθεί ο παραπάνω όρος 2.2.6, B4, περίπτωση β., που αυτολεξεί έχει ως εξής: (Για την απόδειξη της τεχνικής ικανότητας της παραγράφου 2.2.6 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν: α. (...) β. Αντίγραφα συμβάσεων, τουλάχιστον εξάμηνης διάρκειας, των εκτελεσθεισών ή εκτελούμενων εργασιών στη συντήρηση Η/Μ εγκαταστάσεων αντίστοιχου μεγέθους και πολυπλοκότητας με αυτές της ..... και ειδικότερα, σε Υποσταθμό Μέσης Τάσης ισχύος 2000 KVA, σε σύστημα Building Management System – BMS και σε εγκατάσταση κεντρικού κλιματισμού κτιρίων την τελευταία πενταετία (2015, 2016, 2017, 2018, 2019 μέχρι και την ημερομηνία κατάθεσης της προσφοράς», επί τω τέλει της αντικατάστασής του με την προσκομιδή από τους υποψηφίους οικονομικούς φορείς οποιωνδήποτε πρόσφορων αποδεικτικών μέσων, όπως τιμολογίων παροχής υπηρεσιών, δημοσίων εγγράφων, συμβάσεων παροχής υπηρεσιών, συστατικών επιστολών κ.ο.κ., σύμφωνα με τον νόμο.

B. Δεύτερος λόγος ακύρωσης

Ο προσφεύγων κατόπιν παράθεσης του όρου «2.2.6 Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα» της προσβαλλόμενης διακήρυξης, όπου απαιτείται κατά τη διάρκεια των τελευταίων πέντε (5) ετών, να έχουν σωρευτικά τουλάχιστον τριετή εμπειρία στην παροχή υπηρεσιών του συγκεκριμένου τύπου, δηλαδή εμπειρία σε συντήρηση Η/Μ εγκαταστάσεων αντίστοιχου μεγέθους και πολυπλοκότητας με αυτές της ..... και σε εγκατάσταση κεντρικού κλιματισμού κτιρίων, με χρονικές συμβάσεις τουλάχιστον εξάμηνης διάρκειας σε αντίστοιχης κατηγορίας

εργασίες και όχι ευκαιριακά», ισχυρίζεται ότι «η θέσπιση κριτηρίων καταλληλότητας, υπόκειται μεν στη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής, αλλά, θα πρέπει αυτά να σχετίζονται με την ορθή και αποτελεσματική εκτέλεση της συγκεκριμένης σύμβασης και κάθε περιορισμός θα πρέπει να δικαιολογείται από επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος και να αποδεικνύεται ότι ο σκοπός για τον οποίο θεσπίστηκε δεν θα μπορούσε να επιτευχθεί εξίσου αποτελεσματικά με λιγότερο περιοριστικό για την ανάπτυξη του ανταγωνισμού τρόπο. Σε αντίθετη περίπτωση, οι όροι που τίθενται τελούν σε δυσαναλογία με τον επιδιωκόμενο σκοπό και συνεπάγονται μη νόμιμο περιορισμό στην άσκηση των θεμελιωδών ελευθεριών του δικαίου της Ένωσης. Εν προκειμένω, η απαίτηση απόδειξης τουλάχιστον τριετούς εμπειρίας εντός της τελευταίας πενταετίας σε παροχή υπηρεσιών του συγκεκριμένου τύπου, είναι εντελώς αυθαίρετη και αναπιολόγητη, γιατί από κανένα σημείο του σχετικού όρου αλλά και από το σύνολο του κειμένου της διακήρυξης, δεν προκύπτει η ιδιαίτερη ανάγκη να περιορίζεται η απόδειξη της εμπειρίας εντός της τελευταίας πενταετίας, ούτε, βεβαίως, αναφέρεται κάποιος ειδικός λόγος δημοσίου συμφέροντος, για τον οποίο δικαιολογείται ο περιορισμός αυτός στην απόδειξη εμπειρίας, η οποία προέρχεται από παλαιότερα έτη, πέραν της τελευταίας πενταετίας. Εξάλλου, η ισχύς της τριετούς εμπειρίας που έχει αποκτηθεί σε χρόνο προγενέστερο της τελευταίας πενταετίας, δεν μειώνει την αξία της ή την ύπαρξή της, ιδίως εφόσον δεν αναφέρεται στη διακήρυξη κάποιος ειδικός λόγος που επιβάλλει η αποκτηθείσα εμπειρία που φέρεται προς απόδειξη, να περιορίζεται μόνο σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Συνεπώς ζητώ να ακυρωθεί ο υπό στοιχείο «2.2.6 Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα» όρος της προσβαλλόμενης διακήρυξης, που έχει αυτολεξεί εξής: «Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης οι οικονομικοί φορείς απαιτείται: α) κατά τη διάρκεια των τελευταίων πέντε (5) ετών, να έχουν σωρευτικά τουλάχιστον τριετή εμπειρία στην παροχή υπηρεσιών του συγκεκριμένου τύπου», αναφορικά την απόκτηση της τριετούς εμπειρίας εντός της τελευταίας πενταετίας και να συμπεριληφθεί στην διακήρυξη

η τριετής εμπειρία που έχει αποκτηθεί και σε χρόνο πέραν της τελευταίας πενταετίας».

Τέλος, με τον τρίτο λόγο της προσφυγής, κατόπιν παράθεσης του άρθρου 82 του ν. 4412/2016 και του άρθρου 2.2.7 της διακήρυξης όπου απαιτείται «Οι οικονομικοί φορείς για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης οφείλουν να είναι πιστοποιημένοι κατά ISO 9001:2015», ισχυρίζεται ότι: «Στο άρθρο 43 παρ. 2 του Συντάγματος ορίζεται ότι: «Ύστερα από πρόταση του αρμόδιου Υπουργού επιτρέπεται η έκδοση κανονιστικών διαταγμάτων, με ειδική εξουσιοδότηση νόμου και μέσα στα όρια της. Εξουσιοδότηση για έκδοση κανονιστικών πράξεων από άλλα όργανα της διοίκησης επιτρέπεται προκειμένου να ρυθμιστούν ειδικότερα θέματα ή θέματα με τοπικό ενδιαφέρον ή με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό». Η ανωτέρω διάταξη του άρθρου 82 παρ. 1 του Ν. 4412/2016 φαίνεται να παρέχει ευρύτατη διακριτική ευχέρεια στην αναθέτουσα αρχή χωρίς όμως να εξειδικεύεται κανένα απολύτως κριτήριο, κατά παράβαση του άρθρου 43 παρ. 2 του Συντάγματος. Εξάλλου, ακόμη και αν ήθελε κριθεί ότι ο ..... ως αναθέτουσα αρχή διαθέτει πράγματι ευρεία διακριτική ευχέρεια να ζητά πιστοποιητικό συμμόρφωσης με τα πρότυπα ISO από τους υποψηφίους οικονομικούς φορείς που ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν στην διαγωνιστική διαδικασία, θα πρέπει από τους ίδιους τους όρους της διακήρυξης να προκύπτει ο λόγος της αναγκαιότητας της κατοχής ISO και όχι να ζητείται η κατοχή του κατά εντελώς αυθαίρετο τρόπο, δοθέντος και ότι στις προηγούμενες διακηρύξεις του ..... για την ίδια παροχή υπηρεσίας, των ετών 2017 και 2018, στις οποίες είχα συμμετάσχει, ουδέποτε ζητούνται η κατοχή του ανωτέρω πιστοποιητικού συμμόρφωσης με τα εν λόγω πρότυπα διασφάλισης ποιότητας. Η αυθαίρετη αυτή απαίτηση, όπως ορίζεται με τον προσβαλλόμενο όρο της διακήρυξης, οδηγεί στη νόθευση του ανταγωνισμού και της ισότητας των ευκαιριών μεταξύ των υποψηφίων οικονομικών φορέων, διότι, όπως είναι γνωστό, η απόκτηση του εν λόγω πιστοποιητικού διασφάλισης ποιότητας είναι ιδιαίτερα δαπανηρή και αποκλείει εν τοις πράγμασι, άλλως δυσχεραίνει ουσιωδώς την συμμετοχή μεγαλύτερου αριθμού υποψηφίων στη διαγωνιστική

διαδικασία. Συνεπώς, ζητώ να ακυρωθεί ο παραπάνω όρος 2.2.7 εδ. α της προσβαλλόμενης διακήρυξης και να απαλειφθεί ολοσχερώς από το κείμενο αυτής, για τους παραπάνω λόγους.».

12. Επειδή, ο αναθέτων φορέας ισχυρίζεται ότι «Ειδικότερα ζητά ο προσφεύγων να ακυρωθεί η περ. β του υποστοιχείου Β4 του όρου 2.2.9.2, ήτοι τα «αντίγραφα συμβάσεων» επί τω τέλει όπως αντικατασταθούν (τα αντίγραφα συμβάσεων) με την προσκομιδή από τους υποψηφίους οικονομικούς φορείς οποιωνδήποτε πρόσφορων αποδεικτικών μέσων, όπως τιμολόγια παροχής υπηρεσιών, δημόσια έγγραφα, συμβάσεις παροχής υπηρεσιών, συστατικές επιστολές κ.ο.κ. σύμφωνα με τον νόμο. ...Επί του λόγου αυτού της προσφυγής λεκτέα τα εξής: Το άρθρο 75 «Κριτήρια Επιλογής» του Ν. 4412/2016 (άρθρο 58 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) ορίζει τα εξής: «1. Τα κριτήρια επιλογής μπορεί να αφορούν : α) την καταλληλότητα άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας, β) την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, γ) την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα. Οι αναθέτουσες αρχές μπορεί να επιβάλλουν στους οικονομικούς φορείς ως απαιτήσεις συμμετοχής μόνο τα κριτήρια που αναφέρονται στις παραγράφους 2,3 και 4.....4. Όσον αφορά την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν απαιτήσεις που να εξασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν τους αναγκαίους ανθρώπινους πόρους και την εμπειρία να εκτελέσουν τη σύμβαση σε κατάλληλο επίπεδο ποιότητας. Οι αναθέτουσες αρχές μπορεί να απαιτούν ειδικότερα από τους οικονομικούς φορείς, να διαθέτουν ικανοποιητικό επίπεδο εμπειρίας, αποδεικνυόμενο με κατάλληλες συστάσεις από συμβάσεις που έχουν εκτελεστεί στο παρελθόν.... 5. Οι αναθέτουσες αρχές αναφέρουν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις συμμετοχής που μπορεί να εκφράζονται ως ελάχιστα επίπεδα ικανότητας, καθώς και τα κατάλληλα αποδεικτικά μέσα, στην προκήρυξη της σύμβασης ή στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος». Το άρθρο 80 εξάλλου, (άρθρο 60 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) του Ν. 4412/2016 ορίζει ότι «....5. Η τεχνική ικανότητα των οικονομικών φορέων μπορεί να αποδεικνύεται με έναν ή περισσότερους από τους τρόπους που αναφέρονται

στο Μέρος II του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α', ανάλογα με τη φύση, την ποσότητα ή τη σπουδαιότητα και τη χρήση των έργων, των αγαθών ή των υπηρεσιών.[...]. Περαιτέρω, στο Παράρτημα XII του Προσαρτήματος Α' «Αποδεικτικά μέσα για κριτήρια επιλογής» του Ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: «Αποδεικτικά στοιχεία των τεχνικών ικανοτήτων του οικονομικού φορέα που αναφέρονται στο άρθρο 75: α) οι ακόλουθοι κατάλογοι: i) .....ii) κατάλογος των κυριότερων παραδόσεων ή των κυριότερων υπηρεσιών που πραγματοποιήθηκαν την τελευταία τριετία, κατά μέγιστο όριο, με αναφορά του αντίστοιχου ποσού, της ημερομηνίας και του δημόσιου ή ιδιωτικού παραλήπτη. Όταν κριθεί απαραίτητο για τη διασφάλιση ικανοποιητικού επιπέδου ανταγωνισμού, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ορίζουν ότι θα λαμβάνονται υπόψη στοιχεία σχετικών αγαθών ή υπηρεσιών που παραδόθηκαν ή εκτελέστηκαν πριν από την τελευταία τριετία». Εξάλλου, όπως περιγράφεται και στον «Ευρωπαϊκό Κώδικα βέλτιστων πρακτικών που διευκολύνει την πρόσβαση των ΜΜΕ στις δημόσιες συμβάσεις και ειδικότερα στο πεδίο 4.1 αυτού με τίτλο «Διατήρηση της αναλογικότητας των κριτηρίων επιλογής» διευκρινίζεται ότι «...Όλα τα κριτήρια επιλογής πρέπει να είναι σαφή και αναλογικά προς τη συγκεκριμένη σύμβαση και να μην εισάγουν διακρίσεις. Στην περίπτωση των τεχνικών και επαγγελματικών ικανοτήτων, η αναθέτουσα αρχή πρέπει να προτιμά κριτήρια επιλογής που της επιτρέπουν να καθορίσει μάλλον κατά πόσον ένας προσφέρων έχει την απαιτούμενη ικανότητα για τη συγκεκριμένη σύμβαση παρά τις γενικές ικανότητες των προσφερόντων. ....». Με δεδομένο λοιπόν ότι ο όρος 2.2.6 της διακήρυξης «Τεχνική και Επαγγελματική ικανότητα» ορίζει ότι «Όσον αφορά την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης της σύμβασης οι οικονομικοί φορείς απαιτείται κατά τη διάρκεια των τελευταίων πέντε ετών να έχουν σωρευτικά τουλάχιστον τριετή εμπειρία στην παροχή υπηρεσιών του συγκεκριμένου τύπου, δηλαδή εμπειρία σε συντήρηση Η/Μ εγκαταστάσεων αντίστοιχου μεγέθους και πολυπλοκότητας με αυτές της ..... και ειδικότερα σε υποσταθμό μέσης τάσης ισχύος 2000 KVA, σε σύστημα Building Management System – BMS και σε εγκατάσταση κεντρικού κλιματισμού κτιρίων...», η απαίτηση του όρου 2.2.9.2, Β4, περ. β της

διακήρυξης ότι για την απόδειξη της απαιτούμενης από τη διακήρυξη τεχνικής ικανότητας οφείλουν να προσκομίσουν αντίγραφα συμβάσεων, τουλάχιστον εξαμήνης διάρκειας των εκτελεσθεισών εργασιών στη συντήρηση Η/Μ εγκαταστάσεων αντίστοιχου μεγέθους και πολυπλοκότητας με αυτές της ..... και ειδικότερα σε υποσταθμό μέσης τάσης ισχύος 2000 KVA, σε σύστημα Building Management System –BMS και σε εγκατάσταση κεντρικού κλιματισμού κτιρίων κατά τα τελευταία πέντε έτη (2015, 2016, 2017, 2018 και 2019 και μέχρι την ημερομηνία κατάθεσης της προσφοράς), τέθηκε προκειμένου να διασφαλισθεί και να αποδειχθεί πλήρως ότι ο προσφέρων έχει την απαιτούμενη ικανότητα για τη συγκεκριμένη σύμβαση. Η απαίτηση δε αυτή, της προσκόμισης δηλαδή αντιγράφων των συμβάσεων παροχής υπηρεσιών από τους προσφέροντες, από τις οποίες ο αναθέτων φορέας μπορεί να συναγάγει την καταλληλότητα των υποψηφίων και να ελέγξει αν εντάσσονται στις ελάχιστες απαιτήσεις της είναι πλήρως εναρμονισμένη με το άρθρο 75 του Ν. 4412/2016 «Κριτήρια Επιλογής». Είναι δε συνδεδεμένη η απαίτηση αυτή και ανάλογη προς το αντικείμενο της σύμβασης και το ζητούμενο αυτό δικαιολογητικό δεν υπερβαίνει τις πραγματικές ανάγκες της υπό ανάθεση σύμβασης και τα όσα περί του αντιθέτου υποστηρίζει ο προσφεύγων είναι αβάσιμα. Ο λόγος δε για τον οποίο επιλέχθηκε η υποχρέωση προσκόμισης των συμβάσεων παροχής υπηρεσιών προκειμένου να αποδειχθεί η απαιτούμενη από τη διακήρυξη τεχνική ικανότητα είναι λόγω του ότι οι έγγραφες συμβάσεις παροχής υπηρεσιών είναι πρόσφορες για να διακριβωθεί η εμπειρία του αναδόχου, αφού από αυτές προκύπτει αντικειμενικά η σχετική ικανότητα του οικονομικού φορέα, ήτοι η εμπειρία στη συντήρηση Η/Μ εγκαταστάσεων αντίστοιχου μεγέθους και πολυπλοκότητας με αυτές της ..... Εξάλλου ακόμη και τα Τιμολόγια παροχής υπηρεσιών, που ζητά ο προσφεύγων να ληφθούν υπόψη ως αποδεικτικά μέσα της εμπειρίας έχουν εκδοθεί και αυτά δυνάμει σχετικής σύμβασης παροχής υπηρεσιών, η οποία μπορεί να έχει καταρτισθεί είτε μεταξύ ενός αναθέτοντος φορέα και ενός ιδιώτη, είτε μεταξύ ιδιωτών. Σε καμία δε περίπτωση η απαίτηση της διακήρυξης να προσκομισθούν αντίγραφα των συμβάσεων παροχής υπηρεσιών, οι οποίες μάλιστα θα εξειδικεύουν τις

παρασχεθείσες υπηρεσίες, όπως αυτές θα αναγράφονται στον πίνακα των εκτελεσθεισών εργασιών δεν παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας, όπως μη νόμιμα και αβάσιμα ισχυρίζεται ο προσφεύγων. Ζητά μάλιστα με την προσφυγή του να ακυρωθεί ο όρος της διακήρυξης περί υποχρέωσης προσκόμισης αντιγράφων των συμβάσεων και να αντικατασταθεί ο όρος αυτός με την υποχρέωση προσκόμισης από τους υποψηφίους οποιωνδήποτε πρόσφορων αποδεικτικών μέσων, όπως τιμολογίων παροχής υπηρεσιών, δημοσίων εγγράφων, συμβάσεων παροχής υπηρεσιών, συστατικών επιστολών κ.ο.κ. σύμφωνα με τον νόμο, αίτημα όμως το οποίο όμως, σε κάθε περίπτωση είναι μη νόμιμο και αόριστο, αφού τα αποδεικτικά μέσα της τεχνικής ικανότητας θα πρέπει να εξειδικεύονται στη διακήρυξη με τρόπο ορισμένο και η επιδίωξη του προσφεύγοντος να αντικατασταθεί ο όρος αυτός με οποιαδήποτε πρόσφορα αποδεικτικά μέσα είναι μη νόμιμη. Η απαίτησή του μάλιστα να ακυρωθεί ο όρος της διακήρυξης περί υποχρέωσης προσκόμισης αντιγράφων συμβάσεων και να αντικατασταθεί αυτός από οποιαδήποτε πρόσφορα αποδεικτικά μέσα, όπως συμβάσεις παροχής υπηρεσιών, συστατικές επιστολές κ.ο.κ. είναι μη νόμιμη, αφού τα αποδεικτικά μέσα που ζητά να περιληφθούν στην οικεία διακήρυξη ήδη περιλαμβάνονται στην προσβαλλόμενη διακήρυξη, αφού στον όρο 2.2.9.2., Β4 της διακήρυξης ρητά ορίζεται ότι προς απόδειξη της τεχνικής ικανότητας οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν συμβάσεις παροχής υπηρεσιών, συστατικές επιστολές και βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης. Συνεπώς ο 1ος λόγος της προσφυγής είναι απορριπτέος ως αβάσιμος.

Επί του 2ου λόγου της προσφυγής: Με τον 2ο λόγο της προσφυγής του ζητά ο προσφεύγων να ακυρωθεί ο υπό στοιχεία 2.2.6 όρος της προσβαλλόμενης διακήρυξης, αναφορικά με την απαίτηση της απόδειξης τριετούς εμπειρίας εντός της τελευταίας πενταετίας και να συμπεριληφθεί στη διακήρυξη όρος ότι η τριετής εμπειρία μπορεί να έχει αποκτηθεί και σε χρόνο πέραν της τελευταίας πενταετίας. Και ο λόγος όμως αυτός της προσφυγής είναι απορριπτέος ως αβάσιμος». Ο αναθέτων φορέας κατόπιν επίκλησης των πρότυπων τευχών , του άρθρου 75 του ν. 4412/2016 και το Μέρος ΙΙ του Παραρτήματος ΧΙΙ του

Προσαρτήματος Α΄ της οδηγίας 2014/24/ΕΕ υπό τον τίτλο «Τεχνική ικανότητα» ορίζεται ότι «Αποδεικτικά στοιχεία των τεχνικών ικανοτήτων του οικονομικού φορέα, που αναφέρονται στο άρθρο 75, ισχυρίζεται ότι: *«Με τις διατάξεις αυτές της Οδηγίας τίθεται πλέον περιορισμός ως προς την απαίτηση των αναθετουσών αρχών να ζητούν την υποβολή καταλόγου για την εκτέλεση σχετικών εργασιών, αγαθών, ή υπηρεσιών (όπως εν προκειμένω, όπου πρόκειται για σύμβαση παροχής υπηρεσιών), καθώς ορίζεται ένα μέγιστο χρονικό όριο (τα τελευταία πέντε έτη για τις εργασίες και τα τελευταία τρία έτη για τα αγαθά και τις υπηρεσίες). Ωστόσο δίνεται η δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή, εάν το κρίνει απαραίτητο για τη διασφάλιση ενός ικανοποιητικού επιπέδου ανταγωνισμού να μπορεί να ορίζει ότι θα λαμβάνονται υπόψη στοιχεία σχετικών υπηρεσιών που εκτελέσθηκαν και πριν από την τελευταία τριετία. Ως μέγιστη συνεπώς περίοδος αναφοράς που μπορούν να χρησιμοποιούν οι αναθέτοντες φορείς για τις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών, έχει θεσπισθεί η τριετία. Σε κάθε περίπτωση όμως ο αναθέτων φορέας έχει τη δυνατότητα, εάν το κρίνει απαραίτητο για τη διασφάλιση ενός ικανοποιητικού επιπέδου ανταγωνισμού να ορίσει ότι θα λαμβάνονται υπόψη στοιχεία σχετικών υπηρεσιών που εκτελέσθηκαν και πριν από την τελευταία τριετία. Στην προσβαλλόμενη μάλιστα διακήρυξη και για τη διασφάλιση ενός ικανοποιητικού επιπέδου ανταγωνισμού ορίσθηκε ότι θα λαμβάνονται υπόψη στοιχεία υπηρεσιών, που εκτελέσθηκαν και πριν από την τελευταία τριετία, που ορίζεται ως ανώτατο όριο, και για τον λόγο αυτόν στον υπό στοιχεία 2.2.6 όρο ορίσθηκε ότι η απόκτηση της τριετούς εμπειρίας στην παροχή υπηρεσιών του συγκεκριμένου τύπου μπορεί να έχει αποκτηθεί εντός της τελευταίας πενταετίας. Με τα ανωτέρω δεδομένα και ενόψει του ότι οι αναθέτουσες αρχές θέτουν οι ίδιες τις απαιτήσεις που κρίνουν αναγκαίες, για να διασφαλίσουν ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν την ικανότητα να εκτελέσουν προσηκόντως την υπό ανάθεση σύμβαση, η επιδίωξη του προσφεύγοντος να συμπεριληφθεί στη διακήρυξη όρος ότι η τριετής εμπειρία μπορεί να έχει αποκτηθεί και σε χρόνο πέραν της τελευταίας πενταετίας είναι προδήλως μη νόμιμη και αβάσιμη και για τον λόγο αυτόν είναι απορριπτέος και ο 2ος λόγος της προσφυγής.*

Επί του 3ο λόγου της προσφυγής: Με τον 3ο λόγο της προσφυγής του ζητά ο προσφεύγων να ακυρωθεί και να απαλειφθεί ο υπό στοιχείο 2.2.7 όρος της διακήρυξης «Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης», ο οποίος όρος ορίζει ότι «Οι οικονομικοί φορείς για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης οφείλουν να είναι πιστοποιημένοι κατά ISO 9001:2015». Ζητά έτσι να απαλειφθεί ο όρος αυτός από τη διακήρυξη, γιατί, κατά τους ισχυρισμούς του, δεν προκύπτει από τη διακήρυξη ο λόγος της αναγκαιότητας της κατοχής ISO, δοθέντος μάλιστα ότι στις προηγούμενες διακηρύξεις για την ίδια παροχή υπηρεσίας των ετών 2017 και 2018 δεν είχε ζητηθεί η κατοχή του ανωτέρω πιστοποιητικού συμμόρφωσης με τα εν λόγω πρότυπα διασφάλισης ποιότητας. Ειδικότερα, ο αναθέτων φορέας κατόπιν επίκλησης των άρθρων 309, 75 και 82 του ν. 4412/2016, ισχυρίζεται ότι: «Το ISO 9001 είναι το διεθνές πρότυπο για την Ποιότητα το οποίο ορίζει τις απαιτήσεις, σύμφωνα με τις οποίες πρέπει να λειτουργεί μία επιχείρηση ώστε το τελικό προϊόν ή/ και υπηρεσία να κρίνεται ικανοποιητικό τόσο από τους πελάτες της όσο και από τα λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη. Κατά πάγια νομολογία έχει κριθεί ότι η αναθέτουσα αρχή, είναι καταρχήν ελεύθερη να διαμορφώνει, κατά την κρίση της τους όρους της Διακήρυξης, οι οποίοι άλλωστε ως κανονιστικές ρυθμίσεις δεν χρήζουν αιτιολογίας και η αιτίαση του προσφεύγοντος περί του ότι δεν προκύπτει από τη Διακήρυξη ο λόγος της αναγκαιότητας κατοχής ISO είναι απορριπτέα, διότι πλήττει απαραδέκτως την ακυρωτικώς ανέλεγκτη τεχνική εκτίμηση της αναθέτουσας αρχής ως προς την σκοπιμότητα των θεσπιζόμενων από αυτήν προδιαγραφών των προκηρυσσόμενων υπηρεσιών (Σ.Τ.Ε. 133/2012, Ε.Α. 670/2009, 117/2007, 1076, 977/2006, 763, 373, 356/2004) [αριθμός απόφασης : 1115/2018 ΑΕΠΠ]. Όπως δε χαρακτηριστικά έχει επισημανθεί από το Δ.Ε.Ε., ο κύριος σκοπός των κανόνων του Ενωσιακού δικαίου στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, είναι η διεύρυνση του ελεύθερου και ανόθευτου ανταγωνισμού και η διασφάλιση της συμμετοχής του μεγαλύτερου δυνατού αριθμού επιχειρήσεων στους δημόσιους διαγωνισμούς, προς όφελος και των αναθετουσών αρχών, οι οποίες δύνανται να διαλέξουν την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, καθώς και την πλέον κατάλληλη για τις

ανάγκες προσφορά μεταξύ περισσότερων επιλογών. Η συγκεκριμένη δε πιστοποίηση που απαιτείται από τη διακήρυξη σύμφωνα με τα πρότυπα ISO 9001:2015, τελεί σε κάθε περίπτωση σε άμεση συνάφεια με το ακριβές περιεχόμενο του αντικειμένου της σύμβασης και νόμιμα τέθηκε στην προσβαλλόμενη διακήρυξη. Εξάλλου, η εφαρμογή τέτοιων συστημάτων σε μία επιχείρηση ενισχύει την ικανότητά της να παρέχει υπηρεσίες, να ανταποκρίνεται με συνέπεια στις απαιτήσεις και να συμμορφώνεται με νομικές και κανονιστικές απαιτήσεις. .... Η απαίτηση της προσβαλλόμενης διακήρυξης οι οικονομικοί φορείς να είναι πιστοποιημένοι κατά ISO 9001:2015 έχει ως στόχο την εξασφάλιση της διαχείρισης κινδύνων για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία με μείωση του αριθμού, της έκτασης και της σοβαρότητας εργασιακών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών, την ελαχιστοποίηση ή εξάλειψη της πιθανότητας νομοθετικών παραβάσεων και σε καμία περίπτωση δεν αποκλείει τη συμμετοχή επιχειρήσεων, όπως αβάσιμα ισχυρίζεται ο προσφεύγων, ο οποίος, μάλιστα, προσβάλλει την εν γένει απαίτηση προσκόμισης πιστοποιητικού ISO 9001:2015. Η συγκεκριμένη μάλιστα πιστοποίηση τελεί σε άμεση συνάφεια με το αντικείμενο της σύμβασης και νόμιμα τέθηκε στην προσβαλλόμενη διακήρυξη, δεδομένου ότι το εν λόγω πιστοποιητικό ISO θέτει τις ελάχιστες προδιαγραφές ενός οργανισμού για την εύρυθμη λειτουργία και οργάνωσή του. Μέσω του πιστοποιητικού αυτού τεκμηριώνεται, από ανεξάρτητο διαπιστευμένο φορέα, το σύστημα διαχείρισης ποιότητας, όπου περιλαμβάνονται κατ' ελάχιστον οι διεργασίες της εκπαίδευσης και της επάρκειας του προσωπικού του υποψήφιου αναδόχου, της συντήρησης εξοπλισμού, αξιολόγησης προμηθευτών/ συνεργατών, διαχείριση/μη συμμορφώσεων, αξιολόγησης διακινδύνευσης και συνεχούς βελτίωσης. Μάλιστα, η ..... διαθέτει πιστοποίηση με το πρότυπο ISO 14001:2015 & ISO 9001:2015 &....., οπότε εφαρμόζει τεκμηριωμένη διαδικασία επιλογής και αξιολόγησης προμηθευτών και συνεργατών με τα ελάχιστα ποιοτικά κριτήρια που είναι η ύπαρξη πιστοποιητικού ISO 9001. Ειδικά οι υπηρεσίες του υποψήφιου αναδόχου για τη συντήρηση των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού της ..... κρίνονται και αξιολογούνται

ως ιδιαίτερα κρίσιμες για την ομαλή εξυπηρέτηση των χρηστών και τη λειτουργία του λιμένα. Συνεπώς αβάσιμος και απορριπτέος είναι και ο παρών 3ος λόγος προσφυγής. Για τους ανωτέρω λόγους, η προσβαλλόμενη διακήρυξη είναι καθόλα νόμιμη και η υπό κρίση προσφυγή θα πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της ως νόμω και ουσία αβάσιμη».

13. Επειδή σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 253 «Αρχές που διέπουν τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων (άρθρο 36 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ) του ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Οι αναθέτοντες φορείς αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της προστασίας του ανταγωνισμού, της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αιεφόρου ανάπτυξης και λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα, ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων».

14. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 305 «Χρήση των λόγων αποκλεισμού και των κριτηρίων επιλογής που προβλέπονται στο Βιβλίο Ι (άρθρο 80 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)» του ν. 4412/2016 ορίζεται: «1. Οι αντικειμενικοί κανόνες, οι λόγοι αποκλεισμού και τα κριτήρια για την επιλογή των οικονομικών φορέων που υποβάλλουν αίτηση προεπιλογής σε ένα σύστημα προεπιλογής, καθώς και οι αντικειμενικοί κανόνες, οι λόγοι αποκλεισμού και τα κριτήρια για την επιλογή των υποψηφίων και των προσφερόντων σε ανοικτή διαδικασία, σε κλειστή διαδικασία, σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, σε ανταγωνιστικό διάλογο, σε σύμπραξη καινοτομίας, σε συνοπτικό διαγωνισμό ή σε απευθείας ανάθεση, μπορούν να περιλαμβάνουν τους λόγους αποκλεισμού που παρατίθενται στο άρθρο 73, με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται σε αυτό. Όταν ένας αναθέτων φορέας είναι αναθέτουσα αρχή, οι εν λόγω κανόνες περιλαμβάνουν τους λόγους αποκλεισμού που απαριθμούνται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 73, με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο εν λόγω άρθρο.

2. Τα κριτήρια και οι κανόνες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μπορούν να περιλαμβάνουν τα κριτήρια επιλογής που παρατίθενται στα άρθρα 75 έως 77, με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται σε αυτό,..»
[...]

15. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 75 «Κριτήρια επιλογής» (άρθρο 58 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) του ν. 4412/2016 ορίζεται:

«1. Τα κριτήρια επιλογής μπορεί να αφορούν:

- α) την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας,
- β) την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια,
- γ) την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα.

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν στους οικονομικούς φορείς ως απαιτήσεις συμμετοχής μόνο τα κριτήρια που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 3 και 4. Οι αναθέτουσες αρχές περιορίζουν τις όποιες απαιτήσεις συμμετοχής σε εκείνες που είναι απαραίτητες ώστε να διασφαλίζεται ότι ο υποψήφιος ή ο προσφέρων διαθέτει τις εκ του νόμου απαιτούμενες προϋποθέσεις, τις χρηματοοικονομικές δυνατότητες, καθώς και τις τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες για την εκτέλεση της υπό ανάθεση σύμβασης. Όλες οι απαιτήσεις σχετίζονται και είναι ανάλογες με το αντικείμενο της σύμβασης.

[...]. 4. Όσον αφορά την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν απαιτήσεις που να εξασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν τους αναγκαίους ανθρώπινους και τεχνικούς πόρους και την εμπειρία για να εκτελέσουν τη σύμβαση σε κατάλληλο επίπεδο ποιότητας.

Οι αναθέτουσες αρχές μπορεί να απαιτούν ειδικότερα από τους οικονομικούς φορείς, να διαθέτουν ικανοποιητικό επίπεδο εμπειρίας, αποδεικνυόμενο με κατάλληλες συστάσεις από συμβάσεις που έχουν εκτελεστεί κατά το παρελθόν.
[...]

5. Οι αναθέτουσες αρχές αναφέρουν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις συμμετοχής που μπορεί να εκφράζονται ως ελάχιστα επίπεδα ικανότητας.

καθώς και τα κατάλληλα αποδεικτικά μέσα, στην προκήρυξη σύμβασης ή στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος.

16.Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 308 «Κανόνες που εφαρμόζονται σε περίπτωση χρήσης των κριτηρίων αποκλεισμού και ποιοτικής επιλογής του Βιβλίου Ι (παρ. 3 του άρθρου 80 και υποπαράγραφος 2 της παρ. 1, καθώς και υποπαράγραφος 2 της παρ. 2 του άρθρου 79 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)» του ν.4412/2016, ορίζεται «1. Προς το σκοπό εφαρμογής του άρθρου 305, αν οι αναθέτοντες φορείς αναφέρονται στα κριτήρια αποκλεισμού ή επιλογής που προβλέπονται στο Βιβλίο Ι, εφαρμόζονται τα άρθρα 79, 80, και 81....»

17.Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 80 «Αποδεικτικά μέσα» (άρθρο 60 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν τα πιστοποιητικά, τις βεβαιώσεις και τα λοιπά αποδεικτικά μέσα που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 4 και 5 και στο Παράρτημα ΧΙΙ του Προσαρτήματος Α΄, ως απόδειξη της μη ύπαρξης λόγων αποκλεισμού, όπως αναφέρονται στα άρθρα 73 και 74 και της πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής, σύμφωνα με τα άρθρα 75 και 76.Οι αναθέτουσες αρχές δεν απαιτούν αποδεικτικά μέσα, πλην εκείνων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο και στο άρθρο 82».... Περαιτέρω, στο Παράρτημα ΧΙΙ του Προσαρτήματος Α «Αποδεικτικά μέσα για τα κριτήρια επιλογής» του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: «Αποδεικτικά στοιχεία των τεχνικών ικανοτήτων του οικονομικού φορέα, που αναφέρονται στο άρθρο 75: α) οι ακόλουθοι κατάλογοι: i) κατάλογος των εργασιών που εκτελέσθηκαν την τελευταία πενταετία, κατά μέγιστο όριο, συνοδευόμενος από πιστοποιητικά ορθής εκτέλεσης και ολοκλήρωσης των σημαντικότερων εργασιών· όπου κριθεί απαραίτητο για τη διασφάλιση ικανοποιητικού επιπέδου ανταγωνισμού, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ορίζουν ότι θα λαμβάνονται υπόψη στοιχεία σχετικών εργασιών που εκτελέσθηκαν πριν από την τελευταία πενταετία, ii) κατάλογος των κυριότερων παραδόσεων ή των κυριότερων υπηρεσιών που πραγματοποιήθηκαν την τελευταία τριετία, κατά μέγιστο όριο, με αναφορά του αντίστοιχου ποσού, της

ημερομηνίας και του δημόσιου ή ιδιωτικού παραλήπτη. Όπου κριθεί απαραίτητο για τη διασφάλιση ικανοποιητικού επιπέδου ανταγωνισμού, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ορίζουν ότι θα λαμβάνονται υπόψη στοιχεία σχετικών αγαθών ή υπηρεσιών που παραδόθηκαν ή εκτελέσθηκαν πριν από την τελευταία τριετία· β) αναφορά του τεχνικού προσωπικού ή των τεχνικών υπηρεσιών, είτε ανήκουν απευθείας στην επιχείρηση του οικονομικού φορέα είτε όχι, ιδίως των υπευθύνων για τον έλεγχο της ποιότητας και, όταν πρόκειται για δημόσιες συμβάσεις έργων, εκείνων που θα έχει στη διάθεσή του ο εργολήπτης για την εκτέλεση του έργου· γ) περιγραφή του τεχνικού εξοπλισμού και των μέτρων που λαμβάνει ο οικονομικός φορέας για την εξασφάλιση της ποιότητας και των μέσων μελέτης και έρευνας της επιχείρησής του· δ) αναφορά του τρόπου διαχείρισης της αλυσίδας εφοδιασμού και των συστημάτων ανίχνευσης που θα είναι σε θέση να εφαρμόζει ο οικονομικός φορέας κατά την εκτέλεση της σύμβασης· ε) εάν τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες που παρέχονται είναι σύνθετα ή, κατ' εξαίρεση, πρέπει να ανταποκρίνονται σε κάποιον ιδιαίτερο σκοπό, έλεγχος διενεργούμενος από την αναθέτουσα αρχή ή, εξ ονόματος της, από αρμόδιο επίσημο οργανισμό της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο προμηθευτής ή ο πάροχος υπηρεσιών, με την επιφύλαξη της συναίνεσης του οργανισμού αυτού· ο έλεγχος αυτός αφορά το παραγωγικό δυναμικό του προμηθευτή ή τις τεχνικές ικανότητες του παρόχου υπηρεσιών και, όπου κριθεί απαραίτητο, τα μέσα μελέτης και έρευνας που αυτός διαθέτει καθώς και τα μέτρα που λαμβάνει για τον έλεγχο της ποιότητας· στ) αναφορά τίτλων σπουδών και επαγγελματικών προσόντων του παρόχου υπηρεσιών ή του εργολήπτη ή των διευθυντικών στελεχών της επιχείρησης, υπό την προϋπόθεση ότι δεν αξιολογούνται ως κριτήριο ανάθεσης· ζ) αναφορά των μέτρων περιβαλλοντικής διαχείρισης που μπορεί να εφαρμόζει ο οικονομικός φορέας κατά την εκτέλεση της σύμβασης· η) δήλωση στην οποία αναφέρονται το μέσο ετήσιο εργατοϋπάλληλικό δυναμικό του παρόχου υπηρεσιών ή του εργολήπτη και ο αριθμός των στελεχών της επιχείρησής του κατά τα τελευταία τρία χρόνια· θ) δήλωση σχετικά με τα μηχανήματα, τις εγκαταστάσεις και τον τεχνικό εξοπλισμό που διαθέτει ο πάροχος υπηρεσιών ή ο εργολήπτης για την εκτέλεση

της σύμβασης· i) αναφορά του τμήματος της σύμβασης το οποίο ο οικονομικός φορέας προτίθεται, ενδεχομένως, να αναθέσει σε τρίτους υπό μορφή υπεργολαβίας· ια) όσον αφορά τα προϊόντα που παρέχονται: i) δείγματα, περιγραφή ή φωτογραφίες, η αυθεντικότητα των οποίων πρέπει να μπορεί να βεβαιώνεται κατόπιν αιτήσεως της αναθέτουσας αρχής, ii) πιστοποιητικά εκδιδόμενα από επίσημα ινστιτούτα ή επίσημες υπηρεσίες ελέγχου της ποιότητας, αναγνωρισμένων ικανοτήτων, με τα οποία βεβαιώνεται η καταλληλότητα των αγαθών, επαληθευόμενη με παραπομπές σε ορισμένες τεχνικές προδιαγραφές ή πρότυπα».

18. Επειδή, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 309 «Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης (άρθρο 81 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)» του ν. 4412/2016, ορίζεται ότι «1. Οι αναθέτοντες φορείς, εάν απαιτούν την προσκόμιση πιστοποιητικών που εκδίδονται από ανεξάρτητους οργανισμούς που βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με ορισμένα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, συμπεριλαμβανομένης της προσβασιμότητας για άτομα με ειδικές ανάγκες, παραπέμπουν σε συστήματα διασφάλισης ποιότητας, βασιζόμενα στη σχετική σειρά ευρωπαϊκών προτύπων που έχουν πιστοποιηθεί από διαπιστευμένους οργανισμούς. Οι αναθέτοντες φορείς αναγνωρίζουν ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη - μέλη. Επίσης, κάνουν δεκτά άλλα αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα διασφάλισης ποιότητας, εφόσον ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας δεν είχε τη δυνατότητα να αποκτήσει τα εν λόγω πιστοποιητικά εντός των σχετικών προθεσμιών για λόγους που δεν αποδίδονται σε δική του ευθύνη, υπό την προϋπόθεση ότι ο οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα προτεινόμενα μέτρα διασφάλισης ποιότητας πληρούν τα απαιτούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας».

19. Επειδή σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης ορίζεται:
«2.2.6 Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης οι

οικονομικοί φορείς απαιτείται: α) κατά τη διάρκεια των τελευταίων πέντε (5) ετών, να έχουν σωρευτικά τουλάχιστον τριετή εμπειρία στην παροχή υπηρεσιών του συγκεκριμένου τύπου, δηλαδή εμπειρία σε συντήρηση Η/Μ εγκαταστάσεων αντίστοιχου μεγέθους και πολυπλοκότητας με αυτές της ..... και ειδικότερα, σε Υποσταθμό Μέσης Τάσης ισχύος 2000 KVA, σε σύστημα *Building Management System – BMS* και σε εγκατάσταση κεντρικού κλιματισμού κτιρίων, με χρονικές συμβάσεις τουλάχιστον εξάμηνης διάρκειας σε αντίστοιχης κατηγορίας εργασίες και όχι ευκαιριακά. [...].

2.2.7 Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης. Οι οικονομικοί φορείς για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης οφείλουν να είναι πιστοποιημένοι κατά ISO 9001:2015.

2.2.9.2 Αποδεικτικά μέσα Α. Το δικαίωμα συμμετοχής των οικονομικών φορέων και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής τους, όπως ορίζονται στις παραγράφους 2.2.1 έως 2.2.8, κρίνονται κατά την υποβολή της προσφοράς, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών της παρούσας παραγράφου και κατά τη σύναψη της σύμβασης στις περιπτώσεις του άρθρου 105 παρ. 3 περ. γ του ν. 4412/2016. ....

B.4. Για την απόδειξη της τεχνικής ικανότητας της παραγράφου 2.2.6 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν:

α. Πίνακα στον οποίο να αναφέρονται οι εκτελούμενες εργασίες που σχετίζονται με το αντικείμενο του διαγωνισμού (συντήρηση Η/Μ εγκαταστάσεων αντίστοιχου μεγέθους και πολυπλοκότητας με αυτές της ..... και ειδικότερα, σε Υποσταθμό Μέσης Τάσης ισχύος 2000 KVA, σε σύστημα *Building Management System – BMS* και σε εγκατάσταση κεντρικού κλιματισμού κτιρίων) κατά τα τελευταία πέντε (5) έτη (2015, 2016, 2017, 2018, 2019).

β. Αντίγραφα συμβάσεων, τουλάχιστον εξάμηνης διάρκειας, των εκτελεσθεισών ή εκτελούμενων εργασιών στη συντήρηση Η/Μ εγκαταστάσεων αντίστοιχου μεγέθους και πολυπλοκότητας με αυτές της ..... και ειδικότερα, σε Υποσταθμό Μέσης Τάσης ισχύος 2000 KVA, σε σύστημα *Building Management System – BMS* και σε εγκατάσταση κεντρικού κλιματισμού κτιρίων την τελευταία πενταετία (2015, 2016, 2017, 2018, 2019 μέχρι και την ημερομηνία κατάθεσης

της προσφοράς. Μέχρι την ημερομηνία αυτή να έχει ολοκληρωθεί ο χρόνος της εμπειρίας).

γ .Συστατικές επιστολές.

δ . Βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης παρεχόμενων υπηρεσιών.

ε. Αντίγραφα συμβάσεων, των δύο (2) ηλεκτρολόγων που θα απασχοληθούν στη συγκεκριμένη υπηρεσία, τουλάχιστον εξάμηνης διάρκειας, των εκτελεσθεισών ή εκτελούμενων εργασιών στη συντήρηση Η/Μ εγκαταστάσεων αντίστοιχου μεγέθους και πολυπλοκότητας με αυτές της ..... και ειδικότερα, σε Υποσταθμό Μέσης Τάσης ισχύος 2000 KVA, σε σύστημα Building Management System – BMS και σε εγκατάσταση κεντρικού κλιματισμού κτιρίων την τελευταία πενταετία (2015, 2016, 2017, 2018 2019 και μέχρι και την ημερομηνία κατάθεσης της προσφοράς. Μέχρι την ημερομηνία αυτή να έχει ολοκληρωθεί ο χρόνος της εμπειρίας). Στ. Αντίγραφο της άδειας κυκλοφορίας του ..... οχήματος κυριότητάς τους που θα διαθέσουν για τη διακίνηση του προσωπικού του και τη μεταφορά υλικών και εξοπλισμού.

B.5. Για την απόδειξη της συμμόρφωσής τους με πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης της παραγράφου 2.2.7 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν αντίγραφο του Πιστοποιητικού που απαιτείται.

20. Επειδή, κατά πάγια νομολογία η αναθέτουσα αρχή/αναθέτων φορέας είναι καταρχήν ελεύθερη/ος, να διαμορφώνει, κατά την κρίση της, τους όρους της διακήρυξης για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων με βάση τις ανάγκες και την σκοπιμότητα χρήσης, η δε θέσπιση με την διακήρυξη των προδιαγραφών, που κρίνει πρόσφορες ή αναγκαίες για την καλύτερη εξυπηρέτηση των αναγκών της, δεν παραβιάζει τους κανόνες του ανταγωνισμού εκ μόνου του λόγου ότι συνεπάγεται αδυναμία συμμετοχής στον διαγωνισμό ή καθιστά ουσιωδώς δυσχερή την συμμετοχή σ' αυτόν τινών διαγωνιζομένων, δεδομένου ότι από την φύση τους οι απαιτήσεις της διακήρυξης περιορίζουν τον κύκλο των δυναμένων να συμμετάσχουν στον διαγωνισμό προσώπων, η δε σκοπιμότητα της θέσπισής τους εν γένει απαραδέκτως αμφισβητείται από τον προτιθέμενο να μετάσχει στον

διαγωνισμό. Ελέγχονται, όμως, και στην περίπτωση αυτή, από της απόψεως της τηρήσεως της τήρησης του εγχώριου κι ενωσιακού δικαίου και περαιτέρω της αρχής της ίσης μεταχείρισης και της απαγόρευσης των διακρίσεων καθώς και της αρχής της αναλογικότητας (βλ. ΣΤΕ 9/2015 (ΑΣΦ), Ε.Α. 415/2014, 354/2014, 257/2010, Ε.Α. 3719/2011, 676, 214/2011, 1140/2010, 1354, 670/2009, 438/2008, 303/2007, 977/2006).

21. Επειδή τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής διαμορφώνονται με γνώμονα τις αρχές της αναλογικότητας και της χρηστής δημοσιονομικής διοίκησης στα πλαίσια του ελεύθερου και αποτελεσματικού ανταγωνισμού (βλ. και A.S. Graelis, "Public Procurement and the EU Competition Rules" (Hart 2015, 2η εκδ.) 6.II.A.vii) και κρίνονται με βάση την συγκεκριμένη υπό ανάθεση σύμβαση και όχι *in abstracto* (βλ.κατ' αναλογία Δ. Ράικο, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, Β΄ έκδοση, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017, σελ. 410 επ.) .

22. Επειδή, κατά την επιλογή σε επίπεδο κατάρτισης διακήρυξης των τεχνικών και επαγγελματικών ικανοτήτων, η αναθέτουσα αρχή/αναθέτων φορέας πρέπει να προτιμά κριτήρια επιλογής που της επιτρέπουν να καθορίσει κατά πόσον ένας προσφέρων έχει την απαιτούμενη ικανότητα για τη συγκεκριμένη σύμβαση παρά τις γενικές ικανότητες των προσφερόντων (βλ. ειδικά την παρ. 4.1 του «Ευρωπαϊκού Κώδικα βέλτιστων πρακτικών που διευκολύνει την πρόσβαση των ΜΜΕ στις δημόσιες συμβάσεις» καθώς και την Κατευθυντήρια Οδηγία 13 της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ με θέμα «Κριτήρια ποιοτικής επιλογής δημοσίων συμβάσεων και έλεγχος καταλληλότητας»).

23. Επειδή, σύμφωνα με τη γραμματική διατύπωση των διατάξεων του άρθρου 75 του ν. 4412/2016, εναργώς προκύπτει ότι, οι αναθέτουσες αρχές, πριν την ανάθεση δημόσιας σύμβασης, δύνανται να ελέγχουν την «ικανότητα» των οικονομικών φορέων για την εκτέλεση της σύμβασης, εισάγοντας στη διακήρυξη τα περιοριστικώς αναφερομένα στην εν λόγω διάταξη κριτήρια επιλογής αυτών, ήτοι σε σχέση με: α) την καταλληλότητα για την άσκηση της

επαγγελματικής δραστηριότητας, β) την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια και γ) την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα.

Περαιτέρω, κατά τη διαδικασία προσδιορισμού των κριτηρίων επιλογής των υποψηφίων πρέπει να τηρούνται οι βασικές αρχές που απορρέουν από το ενωσιακό δίκαιο, ιδίως της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και της αποφυγής κάθε είδους άμεσων ή έμμεσων διακρίσεων. Ο καθορισμός των ικανοτήτων αυτών αποβλέπει στο να διαπιστώσει η αναθέτουσα αρχή/αναθέτων φορέας, εάν ο εκάστοτε συμμετέχων στη διαγωνιστική διαδικασία, οικονομικός φορέας, διαθέτει κατά τεκμήριο την ικανότητα να ανταποκριθεί στην εκτέλεση της σύμβασης και συνίσταται στο να θεσπιστούν εύλογες προϋποθέσεις συμμετοχής αυτών. Υπό αυτήν την έννοια, η έκταση των πληροφοριών που αναφέρονται στις πιο πάνω διατάξεις, καθώς και το ελάχιστο επίπεδο ικανοτήτων που απαιτείται για τη συγκεκριμένη σύμβαση, πρέπει να τελούν σε σύνδεση και αναλογία προς το αντικείμενο της (βλ. και κατευθυντήρια Οδηγία 13- απόφαση 303/2015 της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων), χωρίς να περιορίζεται αδικαιολόγητα ο ανταγωνισμός και ειδικά η πρόσβαση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στις δημόσιες Συμβάσεις. Εξάλλου, όπως περιγράφεται και στον «Ευρωπαϊκό Κώδικα βέλτιστων πρακτικών που διευκολύνει την πρόσβαση των ΜΜΕ στις δημόσιες συμβάσεις» και ειδικότερα στο πεδίο 4.1 αυτού με τίτλο «Διατήρηση της αναλογικότητας των κριτηρίων επιλογής» διευκρινίζεται ότι *«...Όλα τα κριτήρια επιλογής πρέπει να είναι σαφή και αναλογικά προς τη συγκεκριμένη σύμβαση και να μην εισάγουν διακρίσεις. Στην περίπτωση των τεχνικών και επαγγελματικών ικανοτήτων, η αναθέτουσα αρχή/αναθέτων φορέας πρέπει να προτιμά κριτήρια επιλογής που της επιτρέπουν να καθορίσει μάλλον κατά πόσον ένας προσφέρων έχει την απαιτούμενη ικανότητα για τη συγκεκριμένη σύμβαση παρά τις γενικές ικανότητες των προσφερόντων.....»*.

24. Επειδή εν προκειμένω, κατ' εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας κατ' αρ. 25 παρ. 1 Συντ., θα πρέπει να επιλέγεται το μείγμα εκείνο μέτρων, το

οποίο είναι εξίσου κατάλληλο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού, πλην όμως το ίδιο προκαλεί την ελάχιστη δυνατή αντίρροπη βλάβη.

25. Επειδή, η αρχή της αναλογικότητας, αποτελεί γενική αρχή του ενωσιακού δικαίου, σύμφωνα με την οποία, κάθε επιλεγόμενο μέτρο πρέπει να είναι συγχρόνως αναγκαίο και πρόσφορο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού. (ΔΕΕ, Απόφαση της 22.10.2015, Υπόθεση C-425/14, Impresa Edilux Srl, σκέψη 29, ΔΕΕ, Απόφαση της 16.12.2008, Υπόθεση C-213/07, Μηχανική Α.Ε, σκέψη 49, ΔΕΕ, Απόφαση της 23.12.2009, Υπόθεση C-376/08, Serrantoni και Consorzio stabile edili, σκέψη 33, ΔΕΕ, Απόφαση της 19.05.2009, Υπόθεση C-538/07, Assitur, σκέψεις 21 και 23, ΔΕΕ, Απόφαση της 14.12.2004, Υπόθεση C-210/03, Swedish Match, σκέψη 47, ΔΕΕ Απόφαση της 11.07.2002, Υπόθεση C-210/00, Käserei Champignon Hofmeister, σκέψη 59 κλπ).

26. Επειδή, κατά πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικράτειας, οι πράξεις διακριτικής ευχέρειας υπάγονται στην κατηγορία των φύσει αιτιολογητέων πράξεων, δηλαδή εκείνων των οποίων ο έλεγχος είναι αδύνατος ή ατελής χωρίς την αναφορά των λόγων που τις στήριξαν (Π. Δαγτόγλου, Γενικό Διοικητικό Δίκαιο, Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή, 2004, αρ. περ. 642 Β). Επειδή ο προσδιορισμός των ακραίων ορίων της διακριτικής ευχέρειας καθορίζεται: α) από το λογικό, κατά την κοινή πείρα και αντίληψη, περιεχόμενο της αόριστης αξιολογικής έννοιας σε συνδυασμό με την ουσιαστική εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών της συγκεκριμένης περίπτωσης σε συνδυασμό προς τον επιδιωκόμενο από τον κανόνα αυτό σκοπό δημοσίου συμφέροντος, β) από την ισότητα κατά την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας, δηλαδή, την ίση κρίση ομοειδών νομικών και πραγματικών καταστάσεων γ) από την αρχή της χρηστής διοίκησης και δ) από την αρχή της αναλογικότητας ή της αναλογίας, σύμφωνα με την οποία το επαχθές μέτρο που επιβάλλεται στον διοικούμενο με τη διοικητική πράξη πρέπει να είναι αναγκαίο, πρόσφορο και ανάλογο προς το εξυπηρετούμενο δημόσιο συμφέρον ή ιδιωτικό προστατευόμενο συμφέρον στο πλαίσιο του σκοπού που επιδιώκει ο νόμος (βλ. Ε. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟ,

Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, Τόμ. 2, 13η έκδ., 2010, ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, αριθμ. 514).

27. Επειδή λόγοι με τους οποίους ο προτιθέμενος να μετάσχει στο διαγωνισμό επιχειρεί, υπό την μορφή της κατά τρόπο γενικό αμφισβητήσεως της νομιμότητας συγκεκριμένων όρων της διακηρύξεως, να προσδιορίσει, κατά τις δικές του δυνατότητες, τα προς προμήθεια είδη και να καθορίσει, με βάση δικές του εκτιμήσεις, τα κριτήρια για την ανάδειξη του αναδόχου, είναι απορριπτέοι ως απαράδεκτοι (βλ. ΕΑ ΣτΕ 307/2007). Κατ' αναλογία, το όμοιο ισχύει και για τις συμβάσεις ανάθεσης υπηρεσιών αναφορικά με τον προσδιορισμό των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής.

28. Επειδή, σύμφωνα με τις ρητές και σαφείς διατάξεις του ν. 4416/2016, που διέπουν την επίμαχη διαγωνιστική διαδικασία (βλ. άρθρο 1.4 της διακήρυξης), οι αναθέτουσες αρχές/ αναθέτοντες φορείς μπορούν να επιβάλλουν στους οικονομικούς φορείς ως απαιτήσεις συμμετοχής μόνο τα κριτήρια επιλογής που αναγράφονται στις παρ. 2,3, και 4 του άρθρου 75 του ως άνω νόμου, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται η τεχνική και επαγγελματική τους ικανότητα να εκτελέσουν τη συγκριμένη σύμβαση σε κατάλληλο επίπεδο ποιότητας (βλ. και σκ.21-23 της παρούσας). Συγκεκριμένα για την απόδειξη της τεχνικής και επαγγελματικής τους ικανότητας, η αναθέτουσα αρχή/αναθέτων φορέας, κάνει χρήση των αποδεικτικών μέσων του άρθρου 80 (ενν. ν. 4412/2016) που αναφέρονται περιοριστικά στο Μέρος II του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α (βλ. άρθρο 80 παρ. 1 ν. 4412/2016) και τα οποία πρέπει να αναφέρονται σαφώς στην προκήρυξη (βλ. άρθρα 53 και 75 παρ. 5 του ν.4412/2016). Περαιτέρω, οι αναθέτουσες αρχές μπορεί να απαιτούν, ειδικότερα, από τους οικονομικούς φορείς να διαθέτουν ικανοποιητικό επίπεδο εμπειρίας, αποδεικνυόμενο με κατάλληλες συστάσεις από συμβάσεις που έχουν εκτελεστεί κατά το παρελθόν (βλ. άρ. 75 παρ. 4 του ν.4412/2016) ήτοι, εν προκειμένω, με έναν ή περισσότερους από τους τρόπους που αναφέρονται στο Μέρος II του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α' (βλ. άρ.80 παρ. 5 ν.4412/2016) που συνίσταται, μεταξύ άλλων σε κατάλογο των κυριότερων

υπηρεσιών που παραδόθηκαν. Σχετικά με την εν λόγω εμπειρία, ανατρέχει σε βάθος τελευταίας τριετίας κατά μέγιστο όριο, κατά τις σαφείς και ρητές διατάξεις του ως άνω Παραρτήματος και μόνο σε περίπτωση που κριθεί απαραίτητο για τη διασφάλιση ικανοποιητικού επιπέδου ανταγωνισμού λαμβάνονται υπόψη στοιχεία υπηρεσιών που εκτελέσθηκαν προ αυτής (Μέρος ΙΙ παρ. α. περ.ΙΙ του ως άνω Παραρτήματος). Τέλος, οι αναθέτοντες φορείς, βάσει του άρθρου 309 του ν. 4412/2016, δύνανται να απαιτούν την προσκόμιση πιστοποιητικών που βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με ορισμένα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, δηλαδή καθίσταται εν προκειμένω, καταρχήν, νόμιμη η απαίτηση προσκόμισης σχετικών πιστοποιητικών.

29. Επειδή, ο προσφεύγων με τον πρώτο λόγο της προσφυγής ισχυρίζεται ότι τα αποδεικτικά μέσα της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας που αναφέρονται στην παρ. Β.4 του άρθρου 2.2.9.2 της διακήρυξης και αφορούν, μεταξύ άλλων σε αντίγραφα συμβάσεων, θα πρέπει να ακυρωθούν *«επί τω τέλει της αντικατάστασής τους με την προσκομιδή από τους υποψηφίους οικονομικούς φορείς οποιωνδήποτε πρόσφορων αποδεικτικών μέσων, όπως τιμολογίων παροχής υπηρεσιών, δημοσίων εγγράφων, συμβάσεων παροχής υπηρεσιών, συστατικών επιστολών κ.ο.κ., σύμφωνα με τον νόμο»*.

Ο αναθέτων φορέας ισχυρίζεται ότι η απαίτηση του προσφεύγοντα να ακυρωθεί ο όρος της διακήρυξης περί υποχρέωσης προσκόμισης αντιγράφων συμβάσεων και να αντικατασταθεί αυτός από οποιαδήποτε πρόσφορα αποδεικτικά μέσα, όπως συμβάσεις παροχής υπηρεσιών, συστατικές επιστολές κ.ο.κ. είναι μη νόμιμη, αφού τα αποδεικτικά μέσα που ζητά να περιληφθούν στην οικεία διακήρυξη αφενός ήδη περιλαμβάνονται στην προσβαλλόμενη διακήρυξη, και εν προκειμένω στον όρο 2.2.9.2., Β4 της διακήρυξης ρητά ορίζεται ότι προς απόδειξη της τεχνικής ικανότητας οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν συμβάσεις παροχής υπηρεσιών, συστατικές επιστολές και βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης, αφετέρου υφίσταται σχετική υποχρέωση του αναθέτοντος φορέα να προσδιορίσει αυτά ρητά και με σαφήνεια.

30. Επειδή, σε συνέχεια των αναφερόμενων στη σκέψη 28 της παρούσας και κατά τη γραμματική ερμηνεία των διατάξεων του νόμου 4412/2016, σε σχέση με ήδη εκτελεσθείσες συμβάσεις, δεν ορίζεται ότι απαιτείται η προσκόμιση των συμβάσεων αυτών καθαυτών, αλλά κατάλογος των κυριότερων υπηρεσιών που παραδόθηκαν με αναφορά στην ημερομηνία εκτέλεσης, στο ποσό και στον παραλήπτη, δημόσιο ή ιδιωτικό και κατάλληλες συστάσεις από συμβάσεις που εκτελέστηκαν. Επομένως, όπως βασίμως ισχυρίζεται ο προσφεύγων, η απαίτηση κατάθεσης αντιγράφων συμβάσεων, δεν προβλέπεται ρητά στο νόμο, ενώ παράλληλα τα αποδεικτικά μέσα απαριθμούνται περιοριστικά. Περαιτέρω, ευχερώς συνάγεται ότι από τις συστάσεις θα πρέπει να προκύπτει το αντικείμενο των ήδη παρασχεθεισών εργασιών και η καλή εκτέλεση τους, προκειμένου να δύναται η αναθέτουσα αρχή να ελέγξει εάν πράγματι αποδεικνύεται η τεχνική ικανότητα του προσωρινού αναδόχου, ή και των άλλων προσφερόντων οικονομικών φορέων κατόπιν ενεργοποίησης της παρ. 5 του άρθρου 79 ν. 4412/2016. Αναφορικά με τον ισχυρισμό του αναθέτοντος φορέα ότι ήδη προβλέπεται στην προσβαλλόμενη η απόδειξη με συστατικές επιστολές και βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης, ουδόλως αίρει το ανωτέρω συμπέρασμα, καθόσον περιλαμβάνονται και τα αντίγραφα συμβάσεων, σωρευτικά, δυνάμενα να άγουν στον αποκλεισμό του, εφόσον δεν προσκομισθούν. Ωστόσο, αναφορικά με τον ισχυρισμό του προσφεύγοντος ότι δύναται ο αναθέτων φορέας να απαιτήσει την κατάθεση οποιωνδήποτε πρόσφορων αποδεικτικών μέσων, απορρίπτεται ως αβάσιμος καθόσον όπως βασίμως ισχυρίζεται ο αναθέτων φορέας δεν δύναται να μην προσδιορίσει ρητά και σαφώς στη διακήρυξη τα αποδεικτικά μέσα τα οποία απαιτεί ούτε να αναφερθεί σε αυτά γενικά και αόριστα. Συνεπώς, οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος σε σχέση με τον 1^ο λόγο γίνονται εν μέρει δεκτοί, κατά τα ως άνω.

31. Επειδή αναφορικά με τον 2^ο λόγο της προσφυγής του ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι η απαίτηση του άρθρου 2.2.6 της διακήρυξης περί τουλάχιστον τριετούς εμπειρίας εντός της τελευταίας πενταετίας σε παροχή υπηρεσιών του

συγκεκριμένου τύπου, είναι εντελώς αυθαίρετη και ανατιολόγητη, γιατί από κανένα σημείο του σχετικού όρου αλλά και από το σύνολο του κειμένου της διακήρυξης, δεν προκύπτει η ιδιαίτερη ανάγκη να περιορίζεται η απόδειξη της εμπειρίας εντός της τελευταίας πενταετίας, ούτε, βεβαίως, αναφέρεται κάποιος ειδικός λόγος δημοσίου συμφέροντος, για τον οποίον δικαιολογείται ο περιορισμός αυτός στην απόδειξη εμπειρίας, η οποία προέρχεται από παλαιότερα έτη, πέραν της τελευταίας πενταετίας.

Ο αναθέτων φορέας ισχυρίζεται ότι η επιδίωξη του προσφεύγοντος να συμπεριληφθεί στη διακήρυξη όρος ότι η τριετής εμπειρία μπορεί να έχει αποκτηθεί και σε χρόνο πέραν της τελευταίας πενταετίας είναι προδήλως μη νόμιμη και αβάσιμη και για τον λόγο αυτόν είναι απορριπτέος και ο 2ος λόγος της προσφυγής.

32. Επειδή, σε συνέχεια των αναγραφόμενων στη σκέψη 28 της παρούσας, και όπως βασίμως ισχυρίζεται ο αναθέτων φορέας εκ του ν. 4412/2016 και εν προκειμένω εκ του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α ορίζεται ότι σε περίπτωση που κριθεί απαραίτητο για τη διασφάλιση ικανοποιητικού επιπέδου ανταγωνισμού λαμβάνονται υπόψη στοιχεία υπηρεσιών που εκτελέσθηκαν προ της τελευταίας τριετίας, δηλαδή καθιερώνεται κανόνας προς λήψη υπόψη στοιχείων τελευταίας τριετίας, και μόνο στην περίπτωση που κριθεί απαραίτητο για τους ως άνω λόγους, λαμβάνονται υπόψη στοιχεία που ανατρέχουν σε χρόνο πέραν της τριετίας, πράξη στην οποία ήδη προέβη ο αναθέτων φορέας ο οποίος απαίτησε στοιχεία της τελευταίας πενταετίας. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω και σύμφωνα με τα όσα έγιναν δεκτά, οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος που στρέφονται κατά του όρου 2.2.6 της προσβαλλόμενης διακήρυξης και σχετίζονται με το βάθος χρόνου στο οποίο ανατρέχει η σχετική εμπειρία πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι, και τούτο διότι ο αναθέτων φορέας κείται, εν προκειμένω, εντός των ορισθέντων στις οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ καθώς και του Ν.4412/2016 που ενσωματώνει τα επιτασσόμενα σε αυτές, σεβόμενος της αρχής του ελεύθερου ανταγωνισμού και της αναλογικότητας. Σε κάθε

περίπτωση, η διά της προσφυγής προβαλλόμενη εν προκειμένω αδυναμία του προσφεύγοντος να συμμετάσχει στον προκείμενο διαγωνισμό δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα του αναθέτοντος φορέα, εξαιτίας του ορισμού περιοριστικών και δυσανάλογων προϋποθέσεων, αναφορικά με το βάθος χρόνου στο οποίο θα πρέπει να ανατρέχει η σχετική εμπειρία, το οποίο και δεν κείται εκτός του νομοθετικού πλαισίου, αλλά αντιθέτως η ορισθείσα απαίτηση τελεί σε αιτιώδη συνάφεια και αναλογικότητα με το αντικείμενο της προκηρυχθείσας σύμβασης και τις πραγματικές ανάγκες του αναθέτοντος φορέα. Επομένως, απορρίπτονται ως αβάσιμοι οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος και γίνονται δεκτοί οι ισχυρισμοί του αναθέτοντος φορέα.

33. Επειδή, αναφορικά με τον 3^ο λόγο της προσφυγής ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι η απαίτηση στο άρθρο 2.2.7 της διακήρυξης περί κατοχής ISO 9001:2015, πρέπει να ακυρωθεί ολοσχερώς, καθόσον, οδηγεί στη νόθευση του ανταγωνισμού και της ισότητας των ευκαιριών μεταξύ των υποψήφιων οικονομικών φορέων. Ειδικότερα, ισχυρίζεται ότι η απόκτηση του εν λόγω πιστοποιητικού διασφάλισης ποιότητας είναι ιδιαίτερα δαπανηρή και αποκλείει εν τοις πράγμασι, άλλως δυσχεραίνει ουσιαδώς την συμμετοχή μεγαλύτερου αριθμού υποψηφίων στη διαγωνιστική διαδικασία αλλά και ότι δεν περιλαμβάνετο σε παρελθούσες διακηρύξεις.

Ο αναθέτων φορέας ισχυρίζεται ότι η ως άνω απαίτηση έχει ως στόχο την εξασφάλιση της διαχείρισης κινδύνων για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία με μείωση του αριθμού, της έκτασης και της σοβαρότητας εργασιακών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών, την ελαχιστοποίηση ή εξάλειψη της πιθανότητας νομοθετικών παραβάσεων και σε καμία περίπτωση δεν αποκλείει τη συμμετοχή επιχειρήσεων, όπως αβάσιμα ισχυρίζεται ο προσφεύγων, ο οποίος, μάλιστα, προσβάλλει την εν γένει απαίτηση προσκόμισης πιστοποιητικού ISO 9001:2015. Η συγκεκριμένη μάλιστα πιστοποίηση τελεί σε άμεση συνάφεια με το αντικείμενο της σύμβασης και νόμιμα τέθηκε στην προσαλλόμενη διακήρυξη, δεδομένου ότι το εν λόγω πιστοποιητικό ISO θέτει τις ελάχιστες προδιαγραφές ενός οργανισμού για την

εύρυθμη λειτουργία και οργάνωσή του. Μάλιστα, η ..... διαθέτει πιστοποίηση με το πρότυπο ISO 14001:2015 & ISO 9001:2015 & ....., οπότε εφαρμόζει τεκμηριωμένη διαδικασία επιλογής και αξιολόγησης προμηθευτών και συνεργατών με τα ελάχιστα ποιοτικά κριτήρια που είναι η ύπαρξη πιστοποιητικού ISO 9001. Ειδικά οι υπηρεσίες του υποψήφιου αναδόχου για τη συντήρηση των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού της ..... κρίνονται και αξιολογούνται ως ιδιαίτερα κρίσιμες για την ομαλή εξυπηρέτηση των χρηστών και τη λειτουργία του λιμένα.

34. Επειδή, σε συνέχεια των αναγραφέντων στη σκέψη 28 της παρούσας, προκύπτει άνευ αμφιβολίας ότι η θέσπιση απαίτησης περί κατοχής ISO 9001:2015, βασίζεται στη δικαιολογημένη μέριμνα του αναθέτοντος φορέα να διασφαλίσει την ύπαρξη συγκεκριμένων τεχνικών ικανοτήτων τα οποία αποδεικνύει το ως άνω πρότυπο. Ειδικότερα, όπως βασίμως ισχυρίζεται ο αναθέτων φορέας η οικεία απαίτηση τελεί σε άμεση συνάφεια με το αντικείμενο της σύμβασης καθόσον οι υπηρεσίες του υποψήφιου αναδόχου για τη συντήρηση των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού της ..... κρίνονται ως ιδιαίτερα κρίσιμες για την ομαλή εξυπηρέτηση των χρηστών και τη λειτουργία του λιμένα (βλ. μεταξύ άλλων Απόφαση ΑΕΠΠ 1311/2019 σκ.15, 7^ο Κλιμάκιο, Εισηγήτρια Χ. Ζαράρη). Επομένως, απορρίπτονται ως αβάσιμοι οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος περί ολοσχερούς ακύρωσης του και γίνονται δεκτοί οι ισχυρισμοί του αναθέτοντος φορέα. Αναφορικά με τον ισχυρισμό του προσφεύγοντος ότι το πρώτον η οικεία απαίτηση, εμφανίζεται στην επίμαχη διακήρυξη, ενώ οι παρελθούσες δεν τον περιείχαν, απορρίπτεται ως απαράδεκτος, προεχόντως λόγω της αρχής της αυτοτέλειας κάθε διαγωνιστικής διαδικασίας (ΣτΕ ΕΑ 200, 72/2015, 269/2014, 416, 215- 216/2013 κ.ά.) που παγίως διέπει τις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων.

35. Επειδή, η ΑΕΠΠ βάσει του άρθρου 367 του ν. 4412/2016 αποφαίνεται αιτιολογημένα επί της βασιμότητας των προβαλλόμενων πραγματικών και νομικών ισχυρισμών της προσφυγής και των ισχυρισμών της

αναθέτουσας αρχής/αναθέτοντος φορέα, επιλαμβανόμενη αποκλειστικά επί θεμάτων που θίγονται με την προσφυγή και δεν μπορεί να ελέγξει παρεμπιπτόντως όρους της διακήρυξης.

36. Επειδή, γίνεται δεκτή η εισήγηση.

37. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω η υπό εξέταση προσφυγή πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή.

38. Επειδή κατ' ακολουθία σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 363 του ν. 4412/2016, πρέπει να επιστραφεί το παράβολο που κατέθεσε ο προσφεύγων, ως αυτό αναφέρεται στη σκέψη 1 της παρούσας.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται εν μέρει την προδικαστική προσφυγή κατά το σκεπτικό.

Διατάσσει την επιστροφή του παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 3 Απριλίου 2020 και εκδόθηκε στις 13 Απριλίου 2020 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Μιχάλης Π. Σειραδάκης

Ελένη Χούλη